

Icke våldsträning från Ship to Gaza

I midsommar träffade jag Ulf Carmesund. Han var en i besättningen på det lilla fartyget Sofia på väg med förnödenheter till Gaza när det 31 maj, 2010, blev kapat av Israeliska pirater. Medan vi satt i en trädgård vid Björkö hamn och grillade berättade Ulf hur han och en kvinna använde en klassisk fredsbevararteknik och lyckades stoppa en engelsman från att börja slåss med piraterna. Troligen hindrade deras ingripande skottlossning och dödande på fartyget Sofia.

Lite längre ner tar jag upp hur man tränar den fredsbevarar-metoden som Ulf och kvinnan använde.

Armkrok och fredsbevarande när fartyget bordas

Besättningen på fartyget Sofia gjorde armkrok runt styrhytten när det blev bordat.

Armkrok är en gammal metod som användes mycket vid vietnamaktioner i USA på sextiotalet. Armkrok användes även här i Norden under åttiotalet för att skydda naturområden från skövling.

Armkrok har kritiserats för att:

1. den sätter igång kraftmätning med motparten istället för att ingripa och konstruera lösningar
2. den är defensiv snarare än ett direkt byggande av det samhälle man vill leva
3. den utnämner motparten till aktör, subjekt, vars verksamhet man vill stoppa
4. armkrok blir därför en negation, vill inte, istället för en vilja att bygga och konstruera
5. armkrok försvårar samtal med motparten
6. metoden låser aktivisterna till en plats

Men låt gå. Besättningen hade valt att använda armkrok.

Ulf Carmesund och kvinnan råkade hamna på var sida om den storväxte engelsmannen. Tidigare under resan hade besättningen både tränat och diskuterat ickevåld. Engelsmannen hade starkt poängterat att ickevåld är avgörande för att Ship to Gazas brytande av blockaden skulle lyckas. Engelsmannen var en anhängare av ickevåld.

När de israeliska piraterna slängde ljudgranater och sköt med paintballgevär mot besättningens kroppar märkte Ulf hur engelsmannen blev alltmer spänd och höll på att tappa fattningen. Plötsligt slet sig engelsmannen loss för att slåss med piraterna. Ulf tog tag runt magen på engelsmannen medan kvinnan på andra sidan försökte lugna ner engelsmannen med ord. Ulfs fasthållande och kvinnans ord lugnade till slut ner engelsmannen och slagsmål och skottlossning kunde avstyras.

Att träna 'Ulf Carmesunds' fredsbevararteknik

Fredsbevarare är vanligtvis sådana som inte deltar i själva aktionen men som är tränade i att ingripa och lugna ner. På ett fartyg eller om man är långt inne på en militärbas så kan även fredsbevararna gripas. Fredsbevararna behöver träna sig i att inte fångas upp av själva aktionen. De ska bevaka vad som händer och vara maximalt rörliga och kunna gripa in både när motpart eller den egna sidan tappar fattningen eller brukar våld.

Under ickevålds- eller fredsbevararkurser brukar jag lära ut en liknande teknik som Ulf Carmesund och kvinnan använde. Ulf och kvinnan brukade två helt olika funktioner: hålla fast respektive lugna ner. Det är viktigt att inte blanda ihop dessa funktioner eller försöka växla mellan dem. Blandas de ihop kan de motverka varandra.

Fredsbevarare kan göra flera misstag

Ett vanligt misstag kursdeltagare gör är att den som muntligt ska lugna ner en situation börjar knuffa tillbaka, eller ta tag på, den som bråkar. Då förloras den lugnande effekten och risken för slagsmål ökar.

**Boka träning i ickevåld och
civilkurage**

[Per Herngren](#) är utsedd till Årets
Folkbildare i Sverige. Han har gett

Deltagarna behöver därför gång på gång träna sig i att renodla sin uppgift istället för att försöka hjälpa till, alltså hjälpa andra fredsbevarare att hålla fast i bråkmakaren.

Ett annat misstag är att den eller de som har uppgiften att hålla fast i någon efter en stund känner att hon eller han förlorat överblicken över vad som händer runt omkring. Man litar inte riktigt på att de andra fredsbevararna har koll över läget och lossar då greppet lite om provokatören för att titta sig omkring. Provokatören eller bråkmakaren kan då slita sig loss. Att slita sig loss är i sig upphetsande och våldsamheterna eskalerar. Att istället vara ordentligt fasthållen kan ifall det görs på ett bra sätt ha en lugnande effekt på någon som tappat fattningen. Även här behöver alltså deltagarna träna sig i att fokusera på sin uppgift.

Ytterligare ett misstag fredsbevarare ofta gör är att alla fokuserar på motparten. Istället ska fredsbevararna dela upp olika målgrupper mellan sig. Några fokuserar på de egna aktivisterna och andra på motparten. Ibland behöver det även finnas fredsbevarare som ägnar sig åt åskådare eller arbetare. Några fredsbevarare fokuserar på de som hetsar upp sig medan andra stärker lugnet hos de som verkar lugna.

Ifall det är möjligt ska fredsbevarare personligt försöka hälsa på alla individer bland polis eller militär innan dessa börjar gripa de aktivister som utför själva aktionen. Ett misstaget vore att bara prata med befäl.

Träna och åter träna ickevåld

Icke våldsträning handlar inte om 'värderingar', 'insikter' eller om att 'veta' vad man ska göra. När något verkligen händer är alla teorier som bortblåsta. Icke våldsträning handlar om att träna reflexer och vanor så att de inte behöver

ut tio böcker på fyra språk.

Per har utbildat i konfliktingripande sedan 1985 i Europa, Centralasien, Mellanöstern samt i Syd- och Nordamerika.

[Kontakt](#)

[Beställ kurser till er organisation](#)

finnas i medvetandet. Man kan då ägna sig åt att se vad som händer runt omkring en, utan att man behöver tänka på vad man själv ska göra. Ickevåld fungerar ungefär som att träna fotboll eller dans. Det måste helt enkelt sätta sig i kroppen. Först då kan man improvisera och lösa problem.

Per Herngren

2010-06-29, version 0.1.2

[Mer om träning i ickevåld och konfliktingripande.](#)